

Na osnovu člana 32 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list CG", broj 25/10), Vlada Crne Gore na sjednici od 15. decembra 2011. godine donijela je

Uredbu o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija

Uredba je objavljena u "Službenom listu CG", br. 3/2012 od 13.1.2012. godine.

Član 1

Ovom uredbom propisuju se maksimalne nacionalne emisije za acidifikujuće i eutrofikujuće zagađujuće materije i prekursore ozona i to za: sumpor (IV) - oksid (SO₂), okside azota (NO_x), isparljiva organska jedinjenja i amonijak (NH₃), u cilju unaprjeđenja i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi od štetnog dejstva acidifikacije, eutrofikacije i prizemnog ozona.

Član 2

Ova uredba primjenjuje se na emisije zagađujućih materija iz člana 1 ove uredbe, koje nastaju radnjama i aktivnostima ljudi i obavljanjem djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Ova uredba ne primjenjuje se na emisije zagađujućih materija koje potiču iz:

- 1) međunarodnog pomorskog saobraćaja i
- 2) vazdušnog saobraćaja, osim emisija koje nastaju tokom ciklusa slijetanja i polijetanja vazduhoplova.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi, imaju sljedeća značenja:

1) **AOT40** (akumulativna izloženost veća od utvrđenog praga izražena u $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na čas) je zbir razlika između jednosatnih koncentracija prizemnog ozona viših od $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (=40 ppb) i $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tokom određenog perioda godine, uzimajući u obzir samo jednosatne vrijednosti izmjerene svakog dana između 8:00 i 22:00 časa po srednjeevropskom vremenu;

2) **AOT60** (akumulativna izloženost veća od utvrđenog praga izražena u $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na čas) je zbir razlika između jednosatnih koncentracija prizemnog ozona viših od $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (=60 ppb) i $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ akumuliranog tokom cijele godine;

3) **kritično opterećenje** je kvantitativna procjena izloženosti jednoj ili više zagađujućih materija ispod koje, u skladu sa naučnim saznanjima, ne dolazi do značajnog štetnog uticaja na određene osjetljive elemente životne sredine;

4) **kritični nivo** je koncentracija zagađujućih materija u vazduhu, čijim prekoračenjem, u skladu sa naučnim saznanjima, mogu nastupiti direktni štetni uticaji na receptore kao što su živa bića, ekosistemi i materijali;

5) **emisija** je ispuštanje zagađujuće supstance u atmosferu iz tačkastog ili difuznog izvora;

6) **mrežna ćelija** je kvadrat dimenzija 50 km x 50 km ili druge odgovarajuće rezolucije koja se u skladu sa Programom saradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velikim udaljenostima u Evropi (EMEP) koristi za mapiranje kritičnih opterećenja na evropskom nivou i praćenje emisija i taloženja zagađujućih materija;

7) **ciklus slijetanja i polijetanja** je ciklus određen trajanjem svake operacije tokom slijetanja i polijetanja vazduhoplova (slijetanje - 4,0 minuta; kretanje, odnosno mirovanje vazduhoplova na pisti - 26,0 minuta; polijetanje - 0,7 minuta; uzlijetanje - 2,2 minuta);

8) maksimalna **nacionalna emisija** je maksimalni iznos zagađujuće supstance izražen u kilotonama koji se može emitovati u Crnoj Gori tokom jedne kalendarske godine;

9) **oksidi azota** su zbir zapreminskih udjela azot (II) - oksida (NO) i azot (IV) - oksida (NO₂), izraženih u jedinicama masene koncentracije azot (IV) - oksida (NO₂) u mikrogramima po kubnom metru (µg/m³);

10) **prizemni ozon** je ozon koji se nalazi u najnižem prizemnom dijelu troposfere;

11) **isparljiva organska jedinjenja (VOC)** su organska jedinjenja iz antropogenih i biogenih izvora, osim metana, koja na sunčevoj svjetlosti, reakcijom sa azotnim oksidima, mogu stvarati fotohemijske oksidante;

12) **EMEP** je međunarodni program saradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velikim udaljenostima u Evropi;

13) **projekcija emisija** je procjena nivoa vrijednosti emisija zagađujućih materija, izračunata za određeni budući period na osnovu strateških planova razvoja u sektorima obuhvaćenim inventarom emisija.

Član 4

Maksimalne nacionalne emisije zagađujućih materija iz člana 1 ove uredbe, date su u Prilogu, koji je sastavni dio ove uredbe.

Član 5

Utvrđivanje maksimalnih emisija na nacionalnom nivou vrši se radi zaštite životne sredine na evropskom nivou i to:

- suzbijanjem zakisjeljavanja tla i voda, smanjenjem za najmanje 50% na područjima u kojima su prekoračena kritična opterećenja;

- smanjenjem izloženosti prizemnom ozonu za dvije trećine na područjima gdje je prekoračen kritični nivo uspostavljen radi zaštite zdravlja ljudi (AOT60=0), pri čemu prizemni ozon ne smije prelaziti apsolutno ograničenje od 2,9 ppm.h;

- smanjenjem izloženosti prizemnom ozonu za jednu trećinu na područjima gdje je prekoračen kritični nivo, uspostavljen radi zaštite usjeva i poluprirodne vegetacije (AOT40=3ppm.h) pri čemu prizemni ozon ne smije prelaziti apsolutno ograničenje od 10 ppm.h.

Suzbijanje zakisjeljavanja i smanjenje izloženosti prizemnom ozonu iz stava 1 ovog člana, treba da se postigne u odnosu na 1990. godinu u svakoj mrežnoj ćeliji.

Suzbijanje zakisjeljavanja i smanjenje izloženosti prizemnom ozonu iz stava 2 ovog člana vršiće se u skladu sa Programom za postepeno smanjenje nacionalnih emisija acidifikujućih i eutrofikujućih zagađujućih materija i prekursora ozona (u daljem tekstu: Program) koji donosi organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu; Ministarstvo).

Program se donosi za period od četiri godine.

Program sadrži mjere za smanjivanje nepovoljnih uticaja zakisjeljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona na zdravlje ljudi i vegetaciju i objavljuje se na Internet stranici Ministarstva.

Član 6

Kritična opterećenja i kritične nivoe u mrežnim ćelijama utvrđuje Agencija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija) sprovođenjem godišnjeg programa monitoringa životne sredine, i sačinjava godišnji izvještaj u skladu sa EMEP/EEA priručnikom Evropske agencije za zaštitu životne sredine.

Godišnji izvještaj iz stava 1 ovog člana, sadrži podatke o emisijama zagađujućih materija za prethodnu i tekuću godinu, projekcijama emisija i podatke o društveno-ekonomskim razvojnim planovima na osnovu kojih su projekcije izračunate.

Agencija godišnji izvještaj dostavlja Ministarstvu i Evropskoj agenciji za zaštitu životne sredine najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana, objavljuje se na internet stranici Agencije

Član 7

Odredba člana 4 ove uredbe primjenjivaće se od 1. januara 2020. godine.

Član 8

Program iz člana 5 ove uredbe donijeće se do 1. oktobra 2014. godine.

Član 9

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listy Crne Gore".

Broj: 03-12128/5

Podgorica, 15. decembra 2011. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,
dr **Igor Lukšić**, s.r.

PRILOG

Maksimalne nacionalne emisije

	Sumpor (IV) - oksid SO ₂	Oksidi azota NO _x	Isparljiva organska jedinjenja VOC	Amonijak NH ₃
U kilotonama (kt) na godišnjem nivou	22	18	21	3